

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

15 november 2017

Kommissionens meddelelse om ”Bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet – Større ansvar for onlineplatforme” (KOM(2017) 555)

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen fremsatte d. 28. september 2017 meddelelsen om ”Bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet – Større ansvar for onlineplatforme” (KOM(2017) 555). Meddelelsen følger op på Kommissionens meddelelse ”En strategi for et digitalt indre marked i EU” fra 2015 (KOM (2015) 192) samt meddelelse om ”Online platforme og det digitale indre marked” fra 2016 (KOM(2016)288).

Kommissionens meddelelse beskriver en række retningslinjer og principper for internetmellemmænd med det formål til at intensivere indsatsen mod ulovligt indhold på internettet i samarbejde med de nationale myndigheder, medlemsstaterne og andre relevante interessenter. Meddelelsen formulerer retningslinjer for identifikation og anmeldelse af ulovligt indhold, fjernelse af ulovligt indhold og hindring af, at ulovligt indhold vises igen.

Regeringen er positiv overfor Kommissionens initiativ til at angive retningslinjer for, hvordan e-handelsdirektivets regler om anmeldelse (notificering) og nedtagning af indhold kan implementeres i praksis med det formål at opnå en mere effektiv håndhævelse af ulovligt indhold på internettet og et stærkere digitalt indre marked. Samtidig vil regeringen have fokus på, at meddelelsen ikke resulterer i, at lovligt materiale nedtages i urimeligt omfang. Regeringen lægger endvidere vægt på, at øgede krav og forpligtelser til internetmellemmænd ikke skaber urimelige byrder og barrierer for særligt små- og mellemstore virksomheder. Notificerings- og nedtagningsprocedurer skal være proportionelle og ikke forhindre nye virksomheder og forretningsmodeller.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte d. 28. september 2017 meddelelsen om ”Bekæmpelse af ulovligt indhold på nettet – Større ansvar for onlineplatforme” (KOM(2017) 555). Meddelelsen er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 18. oktober 2017.

Online platformes ansvar for ulovligt indhold er sat på dagsordenen i forbindelse med Kommissionens meddelelse om ”En strategi for et digitalt indre marked i EU” fra maj 2015 (KOM(2015)192) med det formål at sikre en mere effektiv håndtering af krænkelse på internettet. Meddelelsen følger desuden op på Kommissionens meddelelse fra 2016 (KOM(2016)288 om online platforme.

Meddelelsen er en opfølgning på Kommissionens omfattende analyse af den rolle, som platforme spiller i den digitale økonomi. I forbindelse med analysen gennemførte Kommissionen en offentlig høring om online platforme, internetmellemmænd mv., som den danske regering leverede høringssvar til den 16. november 2015.

3. Formål og indhold

Det overordnede formål med Kommissionens meddelelse er at fastlægge en række retningslinjer og principper for internetmellemmænds ansvar for ulovligt indhold med det formål at intensivere kampen mod ulovligt indhold på internettet i samarbejde med de nationale myndigheder, medlemsstaterne og andre relevante interessenter.

E-handelsdirektivet udgør den retlige ramme for internetmellemmænds ansvar og anviser bl.a., at der kan indføres formelle procedurer for anmeldelse og nedtagning af ulovligt indhold (notice & action-procedurer). Kommissionens meddelelse har til formål at fremme ensartede og effektive procedurer for anmeldelse og nedtagning af ulovligt indhold.

Meddelelsens brug af betegnelsen online platforme omfatter online tjenesteudbydere, der som mellemmænd, oplagrere og formidler indhold, som ikke stammer fra tjenesteudbyderen selv (hosting service providers). Eksempler på omfattede tjenester er online markedspladser, videodelings-tjenester, sociale medier, blogsider, avisers kommentarspor mv.

Meddelelsen skal ifølge Kommissionen ses som et første skridt mod fælles værktøjer til at håndtere den fælles udfordring med fjernelse af ulovligt indhold.

Kommissionen har ønsket at skitsere en tilgang i meddelelsen, som kombinerer behovet for hurtig og effektiv fjernelse af ulovligt indhold samt fore-

byggelse og retsforfølgning af kriminalitet med beskyttelse af retten til ytringsfrihed online.

Meddelelsen ændrer ikke den gældende retlige ramme i e-handelsdirektivet og indeholder ikke retligt bindende regler, men skal vejlede internetmellemmænd om deres rolle og ansvar ift. alle kategorier af ulovligt indhold. Desuden sigter meddelelsen på at integrere gode proceduremæssige praksisser og på at fremme et tættere samarbejde mellem platforme og kompetente myndigheder.

Ulovligt indhold er bestemt ved specifik lovgivning på EU-plan, samt ved den nationale lovgivning og kan variere fra medlemsstat til medlemsstat.

Kommissionen forventer, at internetmellemmænd vil træffe hurtige foranstaltninger i de kommende måneder, og vil frem mod maj 2018 vurdere, om der er behov for yderligere foranstaltninger, herunder mulige lovgivningsmæssige foranstaltninger til supplering af den eksisterende lovramme.

Meddelelsens retningslinjer uddybes i det følgende:

Identifikation og anmeldelse af ulovligt indhold

For at påvise og anmelde ulovligt indhold hurtigt og effektivt bør internetmellemmænd ifølge meddelelsen styrke deres samarbejde med kompetente myndigheder i medlemsstaterne, mens medlemsstaterne bør sikre, at domstolene er i stand til effektivt at reagere på ulovligt indhold på nettet. Der bør ligeledes være et stærkere samarbejde mellem myndigheder, herunder også på tværs af grænser.

Internetmellemmænd og relevante myndigheder bør udpege kontaktpunkter og om nødvendigt udarbejde digitale grænseflader for at samarbejde mere effektivt.

Kommissionen opfordrer desuden til et tæt samarbejde mellem internetmellemmænd og såkaldt særligt betroede indberettere (trusted flaggers), der er specialiserede enheder med særlig ekspertise i at identificere ulovligt indhold som fx Europols enhed for internetindberetning ift. terrorrelateret indhold og i dansk kontekst Red Barnets samarbejde med Rigspolitiet og internetudbyderne om at hindre adgang til hjemmesider indeholdende misbrug af børn. Kommissionen vil undersøge muligheden for at nå til enighed om fælles EU-kriterier for betroede indberettere i dialog med interessenter.

Internetmellemmænd bør etablere lettilgængelige og brugervenlige mekanismer til indberetning af ulovligt indhold på platformene. Internetmellemmænds indberetningsmekanismer bør ifølge meddelelsen gøre det nemmere at indgive tilstrækkelig præcise og begrundede anmeldelser som grundlag

for internetmellemmænds juridiske vurdering af det anmeldte indhold. Ifølge Kommissionens retningslinjer bør brugerne normalt ikke være forpligtede til at identificere sig, når de indberetter, hvad de betragter som ulovligt indhold.

Kommissionen opfordrer kraftigt internetmellemmænd til at anvende frivillige, proaktive foranstaltninger til påvisning og fjernelse af ulovligt indhold. Kommissionen vurderer i den forbindelse, at proaktive foranstaltninger, som træffes af de internetmellemmænd, der er omfattet af artikel 14 i e-handelsdirektivet, ikke i sig selv fører til et tab af ansvarsfritagelsen i artikel 14.

Fjernelse af ulovligt indhold

Kommissionen påpeger, at hurtig fjernelse af ulovligt indhold er særlig vigtig, når det drejer sig om indhold, der kan forårsage alvorlig skade. Kommissionens retningslinjer opfordrer endvidere til, at ved henvendelser om ulovligt indhold fra betroede indberettere fjernes dette indhold hurtigere end andre anmeldelser.

Platformene bør underrette de relevante myndigheder om ulovligt indhold, og myndigheder skal opbygge kapacitet til at reagere effektivt på platformenes indberetninger.

Procedurer og responstid for fjernelse af ulovligt indhold bør fremgå af gennemsigtighedsrapporter, og spørgsmålet om behov for faste tidsfrister for fjernelse vil blive analyseret yderligere af Kommissionen. Internetmellemmænd skal desuden øge gennemsigtigheden vedrørende regler for indhold gennem klare brugsvilkår.

Kommissionen opfordrer samtidig til, at der etableres beskyttelsesmekanismer mod fjernelse af lovligt indhold og mod misbrug af systemet. Internetmellemmænd bør derfor have enkle onlineprocedurer til at anfægte afgørelser, når en brugers indhold er blevet fjernet som følge af en anmeldelse. Samtidig bør platformene indføre foranstaltninger til forebyggelse af indberetninger og anfægtelser, der afgives i ond tro.

Hindring af at ulovligt indhold vises igen

Kommissionen opfordrer til, at internetmellemmænd træffer foranstaltninger, der forhindrer brugere i gentagne gange at uploade ulovligt indhold af samme art. For at forhindre dette opfordres til yderligere brug og udvikling af automatiserede teknologier til indholdsgenkendelse. Alle internetmellemmænd bør desuden have adgang til databaser til automatisk at matche og identificere ulovligt indhold, der forsøges vist igen. Sådanne teknologier skal administreres i samarbejde mellem internetmellemmænd, relevante myndigheder og evt. civilsamfundet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning om onlineplatforme af 15. juni 2017 (2016/2274(INI)) platforme til at styrke foranstaltninger til bekæmpelse af ulovligt indhold og opfordrede Kommissionen til at fremlægge forslag til løsning af disse problemer.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

E-handelsloven indeholder en række regler, der normerer ansvaret for internetmellemmænd. Loven gennemfører Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 (E-handelsdirektivet). Ansvarsreglerne vedrører tjenesteudbydere, der foretager videreformidling, caching¹ og oplagring af indhold.

For at internetmellemmænd kan undgå at ifalde ansvar, skal tjenesteudbyderens aktivitet være af udelukkende teknisk, automatisk og passiv karakter, og tjenesteudbyderen må ikke have hverken kendskab til eller kontrol over de informationer, der transmitteres eller oplagres.

Det følger endvidere af e-handelsdirektivet, at medlemsstaterne ikke må pålægge internetmellemmænd en generel forpligtelse til at overvåge den information, der transmitteres eller oplagres i udbydernes net. Bliver en internetmellemand gjort bekendt med ulovligt indhold på sin tjeneste og undlader at reagere eller handle herpå, bortfalder mellemandens ansvarsfrihed.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervmæssige konsekvenser.

Det følger dog, at såfremt internetmellemmænd skal følge Kommissionens retningslinjer, skal virksomheder, der agerer som internetmelle-

¹ Caching er en teknisk betegnelse for automatisk og midlertidig oplagring af information for at gøre transmission på internettet mere effektiv.

mænd, som eksempelvis online markedspladser og aviser med uredigere kommentarspor, investere ressourcer i udvikling af anmeldelsesprocedurer, teknologi til indholdsgenkendelse, juridisk vurdering af det identificerede ulovlige forhold, klageadgang for brugere af tjenester samt samarbejde med relevante myndigheder. Omfanget og omkostningerne er afhængig af tjenestens type og variationen i indhold. Det er derfor vanskeligt at vurdere de samlede erhvervmæssige konsekvenser.

Myndigheder med ekspertise indenfor kriminelle forhold skal endvidere opbygge samarbejdsrelationer med og udøve vejledningsbistand til de relevante internetmellemmænd. Omkostningerne til disse opgaver afhænger i nogen grad af omfanget af kriminelle overtrædelser online inden for det pågældende område.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen har ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet eller øvrige konsekvenser for Danmark.

Det følger dog, at såfremt retningslinjerne i meddelelsen medfører mere effektiv identifikation og nedtagning af ulovligt indhold på internettet, kan det have positive effekter for sikkerhed og forbrugerbeskyttelse. Eventuelle retssikkerhedsmæssige spørgsmål forbundet med internetmellemmænds vurdering og nedtagning af ulovligt indhold på internettet kan desuden få et større omfang som følge af, at internetmellemmænd proaktivt opfordres til at søge efter ulovligt indhold, uanset at meddelelsen ikke ændrer på reglerne om mellemmænds ansvar.

8. Høring

Erhvervsministeriet har sendt Kommissionens meddelelse i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist 27. oktober 2017. Der er modtaget bemærkninger fra DI, Dansk Erhverv, Rettighedsalliancen, LO og Danske Medier.

Høringssvarene er overordnet set positive over for hensigten med meddelelsens fælles retningslinjer for fjernelse af ulovligt online indhold, da der er behov for at sikre effektiv håndhævelse på nettet. Flere organisationer peger dog også på udfordringen ved at definere og afgrænse ulovligt indhold og nødvendigheden i at sikre proportionalitet i de retningslinjer, som opstilles for onlineplatforme både ift. uforholdsmæssige tunge byrder og hensynet til frihedsrettigheder.

Overordnede bemærkninger

DI støtter Kommissionens hensigt om at etablere fælles europæiske retningslinjer for fjernelse af ulovligt online indhold. **DI** vurderer, at der behov for en ensartet tilgang til fjernelse af ulovligt online indhold i EU, som samtidigt ikke opstiller unødige barrierer for ytringsfriheden eller høje adgangsbarrierer for etableringen af nye online platforme. **DI** finder det positivt, at der er fokus på ulovligt indhold, som spredes hurtigt og kan have stor samfundsmæssig skadevirkning (fx terrorrelateret materiale, børneporno, samt fremmedhad og racisme), og at der lægges op til et øget samarbejde mellem virksomheder, myndigheder og øvrige interessenter. **DI** påpeger endvidere, at det fremgår i meddelelsen, at frivillige initiativer har været effektive, hvorfor behovet for regulering på dette komplekse og foranderlige område ikke vurderes at være berettiget på nuværende tidspunkt.

DI finder det positivt, at Kommissionen understreger, at virksomheder, der proaktivt arbejder for at fjerne ulovligt indhold, ikke samtidigt pålægges et ansvar, som e-handelsdirektivet undtager dem fra. **DI** mener ikke at e-handelsdirektivet bør genåbnes.

Dansk Erhverv er positiv over for en mere klar og transparent fortolkning af onlineplatformenes ansvar for at mindske omfanget af ulovligt indhold på deres platforme. **Dansk Erhverv** opfordrer til, at Kommissionen for fremtiden fastsætter de konkrete forpligtelser mere specifikt for at sikre den fornødne proportionalitet og relevans af tiltagene under hensyntagen til de forskellige typer af overtrædelser.

RettighedsAlliancen bakker fuldt op om Kommissionens meddelelse, som ses som et nødvendigt initiativ til at sikre, at ulovligt indhold ikke distribueres via online platforme. **RettighedsAlliancen** ser onlineplatforme som nøgleaktører i forhold til at sikre, at links til ulovlige tjenester og ulovligt indhold ikke distribueres. **RettighedsAlliancen** ønsker derfor at sætte fokus på, at onlineplatforme i lighed med andre aktører såsom teleselskaber, annoncevirksomheder og søgemaskiner skal involvere sig i aktiviteter, der dæmper op for trafik og pengestrømme til ulovlige tjenester. **RettighedsAlliancen** påpeger i den forbindelse, at en retsafgørelse ikke i sig selv har nogen indvirkning på de ulovlige aktiviteter. Det er først, når onlineaktører implementerer dommene i deres systemer, at dommen får en reel og praktisk betydning. **Rettighedsalliancen** imødeser også, at der foretages en evaluering af indsatsen i forhold til det danske territorium.

LO hilser Kommissionens meddelelse velkommen, og betragter det som positivt, at Kommissionen betoner onlineplatformes samfundsmæssige påvirkning.

Danske Medier har ingen bemærkninger til meddelelsen og konstaterer, at meddelelsen fokuserer på identifikation og sletning af ulovligt indhold, mens meddelelsen præciserer, at krav til sletning af lovligt indhold vil få betydelige konsekvenser for ytringsfriheden og mediepluralismen.

Proportionalitet i byrder og omkostninger

DI anbefaler en vis proportionalitet i de retningslinjer, som opstilles for onlineplatforme, da mindre og nye platforme ikke har de samme ressourcer til at identificere og fjerne ulovligt indhold lige så effektivt. Retningslinjerne bør så vidt muligt ikke udvikle sig til adgangsbarrierer for nye onlineplatforme. **DI** påpeger endvidere vigtigheden i, at der fra myndighedsside allokeres de fornødne ressourcer, og at relevante virksomheder inddrages i udarbejdelsen af myndighedernes procedurer. Ifølge **DI** vil en effektiv og retmæssig sikker fjernelse af ulovligt online indhold forudsætte fastlagte procedurer og ét fælles kontaktpunkt.

Dansk Erhverv opfordrer til, at forpligtelsen for platformene og de øvrige involverede virksomheder bør være proportional og ikke pålægge administrative byrder, som ikke i tilstrækkeligt omfang understøtter formålet. **Dansk Erhverv** fremhæver, at tiltag som jævnlige gennemsigtighedsrapporter og faste tidsgrænser for nedtagning af ulovligt indhold efter omstændighederne kan være uforholdsmæssigt omkostningstunge for mindre og mellemstore platforme.

Om ulovligt indhold og beskyttelse af IP-rettigheder

DI finder det rigtigt at fokusere først og fremmest på ulovligt indhold, og at eventuelle tiltag, som skal adressere uønsket lovligt indhold (fx fake news, diskrimination mv.), bør være frivillige for platformene. **DI** peger endvidere på, at det kan være svært at definere, hvad der er ulovligt indhold, og hvad der blot er uønsket indhold, ligesom denne grænsedragning kan variere fra medlemsstat til medlemsstat inden for EU. **DI** bakker derfor op om Kommissionens ønske om at få etableret en fælles tilgang, hvilket vil sikre mere ensartede og forudsigelige rammer for virksomhederne, som vil styrke udviklingen af det digitale indre marked.

Dansk Erhverv vurderer, at det er tvivlsomt, om det er hensigtsmæssigt at behandle forskellige typer af overtrædelser med dertil knyttede meget forskellige konsekvenser under ét. Kommissionens meddelelse omfatter en række meget forskellige typer af ulovligt indhold, og områder som børneporno og terror behandles overordnet under de samme regler som f.eks. overtrædelser af bl.a. de markedsføringsretlige regler.

Dansk Erhverv finder det væsentligt, at Kommissionen anerkender vigtigheden af etableringen af en forpligtende og effektiv proces, der sikrer den bedst mulige beskyttelse af IP-rettigheder, herunder ophavsrettigheder, varemærkerrettigheder, designrettigheder mv. Det er **Dansk Erhvervs** opfat-

telse, at ”notice and take down” proceduren særligt i forbindelse med salg af kopier af varemærkeretligt beskyttede produkter ikke er tilstrækkelig effektiv. **Dansk Erhverv** påpeger, at danske og europæiske virksomheder dagligt bruger enorme ressourcer på at rette henvendelse til onlineplatforme med henblik på at få fjernet krænkende kopiprodukter, for kort efter at erfare, at produktet eller et identisk produkt igen er til salg på samme onlineplatform. **Dansk Erhverv** er positiv overfor, at Kommissionen kraftigt opfordrer onlineplatformene til at gøre yderligere brug af og udvikle automatiske teknologier i relation til de gentagende og kontinuerlige IP-krænkelser.

Dansk Erhverv påpeger, at der ved salg af fysiske produkter ofte er en nær sammenhæng mellem overtrædelser af produktsikkerhedsreglerne og salg af kopiprodukter. Effektive ”notice and take down” procedurer er derfor også et spørgsmål om forbrugerbeskyttelse. Det gælder særligt på områder som fødevarer, medicin, legetøj, elektriske produkter, udstyr til personlig sikkerhed, værktøj mv., hvor der findes meget restriktiv lovgivning og krav. Det er **Dansk Erhvervs** opfattelse, at effektiv indsats mod IP-krænkelser således i høj grad vil kunne understøtte den effektive håndhævelse af produktsikkerhedslovgivningen.

RettighedsAlliancen påpeger, at der er en påviselig, vigtig sammenhæng mellem ophavsretlige krænkelser og anden kriminalitet. Attraktivt indhold som film og tv-serier benyttes til at lokke internetbrugere til ulovlige tjenester, der ofte drives af kriminelle bagmænd.

LO påpeger, at digitale platforme er kanaler, der kan muliggøre arbejdsretlige lovovertrædelser, hvilket bidrager til vigtigheden af at tackle ulovligt indhold online. **LO** påpeger i denne forbindelse, at der med fordel kan gøres brug af etablerede faglige netværk og fagforeninger som betroede indberettere (trusted flaggers) i kampen mod formidling af illegal arbejdskraft online.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder samt på at undgå protektionistiske tiltag. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen støtter Kommissionens fokus på mere ensartet anvendelse af reglerne om procedurer for anmeldelse (notificering) og nedtagning af ulovligt indhold. Det er vigtigt, at de i meddelelsen fastsatte retningslinjer og principper anvendes på et lige, objektivt og ikke-diskriminerende grundlag.

Regeringen er på den baggrund positiv over for klarere retningslinjer for, hvordan e-handelsdirektivets regler i et styrket samarbejde mellem internetmellemmænd, myndigheder og tredjeparter kan implementeres i praksis med det formål at opnå en mere effektiv identifikation og nedtagning af ulovligt indhold på internettet. Regeringen har således fokus på en effektiv bekæmpelse af terrorrelateret indhold og ser også positivt på muligheden for øget forbrugerbeskyttelse ved at sikre forbrugerne mod farlige produkter. Regeringen finder det også vigtigt, at der er gode muligheder for at håndhæve intellektuelle ejendomsrettigheder.

Dog er det regeringens vurdering, at der også er elementer i meddelelsen, som giver anledning til visse betænkeligheder. Regeringen noterer sig i den forbindelse, at hvis meddelelsen som ønsket fører til en mere proaktiv indsats fra internetmellemmænd, så kan flere brugere opleve, at deres indhold fjernes – lovligt såvel som ulovligt. En bruger, der får fjernet sit indhold fra en tjeneste, er afhængig af internetmellemmændens kompetencer og ressourcer til at foretage den materielle prøvelse af notificeret indhold, hvilket kan være juridisk komplekst og tidskrævende. Desuden kan uretmæssig nedtagning have konsekvenser for internetmellemmænds erstatningsansvar over for brugere, der har fået fjernet indhold. Regeringen vil således have fokus på, at meddelelsen ikke resulterer i, at lovligt materiale nedtages i urimeligt omfang, eller at notificeringer kan misbruges.

Regeringen lægger endvidere vægt på, at øgede krav til internetmellemmænd ikke skaber urimelige byrder og barrierer for særligt små- og mellemstore virksomheder. Notificerings- og nedtagningsprocedurer skal være proportionelle og ikke udgøre en urimelig barriere for udviklingen af nye virksomheder og forretningsmodeller.

Krav til internetmellemmænd skal være fleksible, afbalancerede og proportionale i forhold til de relevante krænkelsspørgsmål for at undgå, at kravene opstiller unødige barrierer for innovation og vækst i den digitale økonomi. Endvidere skal spørgsmål om grundlæggende rettigheder inddrages i proportionalitetsvurderingen.

Regeringen er skeptisk overfor Kommissionens plan om allerede inden maj 2018 at vurdere, om der er behov for yderligere foranstaltninger, herunder mulige lovgivningsmæssige foranstaltninger. Dette giver begrænsede muligheder og data for at vurdere effekten af nærværende meddelelse.

Regeringen finder således, at frivillige foranstaltninger og aftaler i mange tilfælde er ligeså effektive.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.